בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום **א**', **ד**' ב**ניסן** תשס"ג (**06** ב**אפריל**)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע שמח ושבוע טוב!

כך זה מופיע ב"**כל מקום ואתר**":
מקוה ישראל – בית-ספר חקלאי דרומית-מזרחית לתל-אביב, בצד הכביש בין צומת-חולון לצומת-השבעה. היישוב החקלאי היהודי הראשון בארץ בעת החדשה. נוסד ב- 1870, ביוזמתו של **קרל נטר**, נציג חברת כי"ח ("**כ**ל **י**שראל **ח**ברים" – ה"*Alliance*") בארץ. השם סמלי [נטול מספר **ירמיה** י"ד ח': "מקוה ישראל מושיעו בעת צרה למה תהיה כגֵר בארץ וכאורח נטה ללון."] [הביטוי "מקוה ישראל", שגם מופיע שוב בפרק י"ז 13, פרק שהוא ההפטרה של פר' "בחוקותיי", בסוף החומש שאנחנו כרגע קוראים, ספר 'ויקרא' – שתי משמעויות יש לו: 1)הוא שם נרדף להקב"ה – ה' הוא תקותם של ישראל; ו- 2)כשם שהמקוה מטהר את הטמאים כך הקב"ה מטהר את ישראל. אך יש עוד הבנה לנקרא: מקוה ישראל מלשון 'ייקוו המים'. כשישראל מאוחדים ומאוספים, וכל אחד מבטל עצמו לכלל ישראל, אז הם כמו מקוה המטהר את הטמאים. [ילקוט 'מעם לועז']. הוא מילא תפקיד חשוב בהתפתחות החקלאות בארץ-ישראל.

וכך מספרת "**ההיסטוריה של ארץ-ישראל**":
חברת כי"ח, שעסקה בשנות ה- 60 [במאה הי"ט] בהקמת רשת החינוך שלה בארצות הים התיכון והמזרח הקרוב, גילתה עניין ביהודי ארץ-ישראל בראותה בהם חלק מן החברה המסורתית הטעונה תיקון וחינוך. אנשי כי"ח קיבלו כמה פניות לסיוע בהתיישבות מאישים בחוץ-לארץ ומיושבי ירושלים, והם שיגרו את שַרל (=קרל) נטר לבדוק את מצב היישוב. נטר חקר את הנסיונות הקודמים שנעשו לשינוי המבנה הכלכלי של יהודי ארץ-ישראל והמליץ להנהיג חינוך חקלאי, על-פי מגמותיה של חברת כי"ח במזרח – עידוד החינוך החקלאי והמקצועי כדי לעורר את האוכלוסיה המקומית הקופאת על שמריה להתפרנס מיגיע כפיה. [היום, **ד' בניסן**,] בשנת 5630 [1870] **נוסד בית-הספר החקלאי "מקוה ישראל"** על כברת אדמה ממשלתית ממזרח ליפו, שהוחכרה לכי"ח לצמיתות. מכיון שמטרות המוסד היו פרודוקטיביזאציה לשמה והפצת תרבות צרפת בקרב יהודי המזרח, לא נשא הדבר חן בעיני רוב הרבנים והעסקנים של היישוב הישן, ואלה התנגדו לבית-הספר התנגדות חריפה. במהרה התאכזבו מי שתָלוּ בכי"ח תקוות כי תסייע בהקמת מושבות חקלאיות בארץ. וגם ה"השכלה מטעם" בנוסח צרפת, שכנגדה לחמו בחריפות במאבקם עם מוסדות החינוך בערים, לא עלתה בקנה אחד עם המגמה האורתודוקסית שאפיינה את הצעות ההתיישבות ביישוב. נטר התגונן בפני הביקורת, טען כי במוסדו מקפידים על כל מצוות הדת, וראה בטענות מתנגדיו צרות אופק. אולם, בשנות ה- 70 היתה ל"מקוה-ישראל" השפעה מעטה על פעילותו של היישוב הישן בתחום החקלאות. עד 1880 לא היו במוסד יותר מ- 30 תלמידים בשנה. ואיש מהם לא הפך לעובד אדמה. דברי ר' עקיבא שלזינגר, מאלה במחנה החרדי בירושלים שתמך ברעיון עבודת האדמה, מלמדים עד מה גדול היה הפער בין עמדתה החינוכית של כי"ח ובין רעיון ההתיישבות של החרדים: "...לא עבודת אדמה חפצו זולת אבידת אדמה ר"ל לא נתנו לא שדה ולא כרם אין איש מישראל אשר יש לו פרנסה משם. כי אם כך גזרה חכמתם ליקח רק ילדים קטנים, להלבישם צרפתי, וללמדם צרפתי, ולשלחם לפאריס שם ילמדו מלאכת מחשבת לאבידת האדמה ושם יגדלו להיות אנשים כבני צרפתים..."

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל